

WWF Norge
Kristian Augusts gt. 7A
Postboks 6784
St. Olavs Plass
0130 Oslo

Tel: 22 03 65 00
Fax: 22 20 06 66
info@wwf.no
www.wwf.no
www.panda.org

Olje og energidepartementet
Akersgata 59
Postboks 8148 Dep
0030 Oslo

Oslo, 12. mai 2014

Innspill til kontrollstasjonsrapport – NVEs gjennomgang av elsertifikatorordningen

IPCCs siste rapport viser oss at 90% av verdens CO₂-utslipp kommer fra produksjon og forbruk av fossil energi, og at 4/5-deler av verdens fossile ressurser må forbli uberørt hvis vi skal klare å stabilisere jordens klima til under to graders oppvarming. Derfor er det viktigere enn noensinne at Norge bidrar til å skape overgangen fra et fossilt til et fornybart energisystem, og at våre insentivsystemer for fornybar energi er veltilpasset for å oppnå en slik overgang. Elsertifikatorordningen slik den fungerer i dag er et insentivsystem som hverken bidrar til å løfte frem ny utslippsreducerende teknologi, eller som bidrar til at de minst miljøskadelige prosjektene vinner i markedet.

Elsertifikatsamarbeidet mellom Norge og Sverige har bidratt til økt fornybarutbygging i de to landene, men systemets teknologinøytrale innretning har ført til at kun moden teknologi profiterer på ordningen. Hvis Norge og Sverige skal bidra til å kommersialisere løsninger som vi trenger for å skape lavutslippssamfunnet bør det innføres et teknologidifferensiert system for tiden etter 2020, hvor noen teknologier mottar flere sertifikater per Mwh produsert enn andre.

Dagens avtale mellom landene innebærer tiden frem til 2020, men prosjektene som godkjennes nå skal motta støtte frem til 2035. Usikkerheten om hva som kommer etter 2020 kan påvirke attraktiviteten til dagens system og føre til lavere utbygging enn ønsket, hvis aktører avventer investeringsbeslutninger i håp om at en bedre insentivstruktur skal komme på plass. Norge bør derfor avklare sine ambisjoner og tilhørende insentivsystem for tiden frem til 2030 så snart som mulig.

Kontrollstasjonens beskrivelse av utfordringer og risikofaktorer for å oppnå Norges målsetninger innen 2020 mangler etter WWFs mening en beskrivelse av mulige risikoreducerende tiltak. Ved å stille tydeligere krav til utredning naturkonsekvenser før en søknad behandles, og ved å konsekvent følge opp tiltak som kreves når konsesjoner girs, kan NVE redusere antall prosjekter og det lokale konfliktnivået kan reduseres betraktelig.

NVE konstaterer at det de siste årene er registrert en økende motstand mot kraftutbygging, særlig i vindkraftsaker og at nesten alle vindkraftkonsesjoner blir påklaget. Økt motstand og dermed økt behandlingstid øker usikkerheten for alle involverte aktører og reduserer sannsynligheten for måloppnåelse. Vi stiller oss undrende til at det her ikke diskuteres noe rundt årsaker og evt. mulige løsninger på dette. Mange av prosjektene som i dag er meldt inn kommer aldri til å realiseres fordi naturkonsekvensene er for store. Ofte preges slike prosjekter av for dårlig kunnskapsgrunnlag fra start, noe som bidrar til å øke saksbehandlingstid og ressursbruk før prosjektene kan avslås. Ved å kratlegge norsk natur bedre, ved å stille tydeligere krav til miljøkunnskap og utredninger før prosjekter behandles og ved å tydeliggjøre hvilke prosjekter som vil få avslag basert på miljøkonsekvenskriterier, kan målene i elsertifikatsystemet nås med redusert ressursbruk, lavere konfliktnivå og kortere behandlingstid.

Ved en sammenligning av status for fornybar utbygging i Sverige og Norge er det relevant å se på hvordan konsesjonsbehandlingssystemene i de to landene er bygget opp og fungerer. Grad av lokal og sentral styring/inflytelse i de to landene er relativt forskjellige og har også innvirkning på behandlingstid og grad av aksept hos berørte parter. Miljøkriterier og tiltak er også ulike i de to landene. Vi etterlyser derfor noen betraktninger rundt dette og hvordan beslutningsmyndighet og styringsverktøy virker inn på fornybarsatsingen og dermed også elsertifikatorordningen. Elsertifikatorordningen blir regnet som det viktigste virkemiddelet for utbygging av fornybar kraft i Norge

og Sverige, men hverken avtalen mellom de to landene eller reglene for fordeling av sertifikatene gir noen referanse til miljøkriterier.

WWF vil foreslå følgende konkrete tiltak som kan iverksettes for å bedre beslutningsgrunnlaget og redusere både konfliktnivå og ressursbruk slik at målene i sertifikatsystemet kan nås innen 2020:

- Avklar Norges ambisjoner for fornybarutbygging for tiden etter 2020.
- Innfør teknologidifferensiering i sertifikatsystemet, slik at noen teknologier mottar flere sertifikater enn andre per Mwh.
- Iverksett en kartlegging av norsk natur som vil lette beslutningsprosessene for nye prosjekter. Kun 25% av norsk natur er kartlagt i dag. En bevilgning på 90 m nok i neste statsbudsjett kan gi utvikling av et økologisk grunnkart og styrket naturkartlegging.
- Prosjekteiere bør pålegges å legge inn informasjon om miljøutredninger og konsekvenser fra sine prosjekter i en sentral og offentlig tilgjengelig database. Slik kan andre som ønsker å gjøre vurderinger av samme eller lignende område redusere sin ressursbruk.
- Grensen på kr 50 000 til konsekvensutredning av småkraftverk bør avvikles. Denne begrensningen fører i dag til at disse prosjektene ikke utredes godt nok for naturpåvirkning.
- Harmoniser rammeverkende for Norge og Sverige – både miljøkriterier og tiltak, men også tilgang til sertifikater for de prosjektene som starter opp etter 31.12.2020.

Vennlig hilsen
WWF-Norge

Ingrid Lomelde
ilomelde@wwf.no

Leder for klima og energi

Pernille Lund Hoel
phoel@wwf.no

Rådgiver for energi og biomangfold